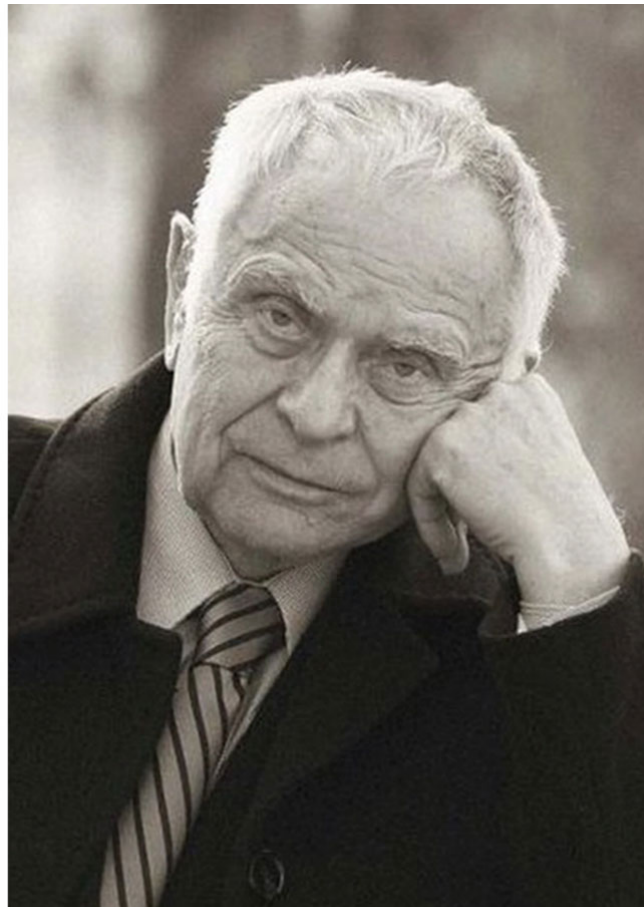

Дмитро Павличко

ТВОРИ ДЛЯ ДІТЕЙ

ВИБРАНЕ

Дмитро Павличко

Твори для дітей Вибране

«ІП Стрельбицкий»

Павличко Д.

Твори для дітей Вибране / Д. Павличко — «ИП Стрельбицкий»,

ISBN 978-5-457-87092-5

«Твори для дітей» Дмитра Павличка – збірка, до якої увійшли найкращі поезії автора, присвячені юним читачам***. Казковий світ цих віршів доповнюється колоритними образами головних героїв (вухате зайчєня, дядько дощ, джміль, віник та ін.). Світову славу принесли митцю такі поетичні збірки як «Любов і ненависть», «Гранослов», «Таємниця твого обличчя», «З різних літ», «Час», «Золоте ябко». Дмитро Павличко – видатний український поет і перекладач, який працював у жанрах громадянської та інтимної лірики.

ISBN 978-5-457-87092-5

© Павличко Д.
© ИП Стрельбицкий

Содержание

ДЕ НАЙКРАЩЕ МІСЦЕ НА ЗЕМЛІ	5
ЯК КУРКА НАВЧИЛАСЯ МОВЧАТИ	6
НІЧНИЙ ГІСТЬ	7
БАРАН	8
ЯК ВЕДМЕДЯ РОЗБУДИТЬ?	9
КАЛАЧІ	12
НЕПОРОЗУМІННЯ	13
ДЯДЬКО ДОЩ	14
КАПЕЛЮХ	15
ЗАГАДКИ	16
МУРАШКА	17
ПЛЕСО	18
ЗАСЦЬ	19
ШКОЛА	20
СМЕРІЧКА	21
ОСІНЬ	22
ПІСНЯ ПРО ПШЕНИЦЮ	23
Кінець ознакомительного фрагмента.	24

Дмитро Павличко ТВОРИ ДЛЯ ДІТЕЙ

ДЕ НАЙКРАЩЕ МІСЦЕ НА ЗЕМЛІ

Де зелені хмари яворів
Заступили неба синій став,
На стежині сонце я зустрів,
Привітав його і запитав:
Всі народи бачиш ти з висот,
Всі долини і гірські шпилі.
Де ж найбільший на землі народ?
Де ж найкраще місце на землі?
Сонце усміхнулося здаля:
Правда, все я бачу з висоти.
Всі народи рівні. А земля
Там найкраща, де вродився ти!

1973

ЯК КУРКА НАВЧИЛАСЯ МОВЧАТИ

Знесла курочка яйце
І давай кричать про це.
«Куд-кудак, куд-кудак —
Знесла яйце, як ходак¹!»
За хвилину все село
Про оте яйце гуло.
Вчув і пес, що до яєць
Був великий ласунець.
Він узяв сковороду,
Кликнув друзів на ходу,
Мить — і вже з того яйця
Зроблена яєшниця!
Пси наїлись — і навтіч.
Вранці знов знесла яйце,
Та мовчала вже про це.

1951

¹ Постіл, шкіряний черевик.

НІЧНИЙ ГІСТЬ

Хтось постукав уночі.
Швидко я знайшла ключі,
Відчинила, і до хати
Зайченя зайшло вухате.
Стало в кутику сумне,
Каже: «Заночуй мене!
Бо надворі завірюха
І мороз хапа за вуха!»
Батьків я взяла кожух,
Вкрила зайця з ніг до вух
І гадала, що гульвісу
Вранці одведу до лісу.
Встала рано, та дарма —
Зайченяти вже нема.
Чи запізно я збудилась,
Чи зайча мені приснилось?

1964

БАРАН

Став баран серед дороги
І підняв бундючно роги.
Я кажу: «Привіт, баране!»
А він бух мене рогами.
Ти до нього – чемно, мило,
Та дурило – то дурило.
Був і буде некультурним —
Краще не вітаться з дурнем!

1964

ЯК ВЕДМЕДЯ РОЗБУДИТЬ?

Ніч. У лісі кожен звір
Спати йде на власний двір.
Спить маленьке козеня,
Що награлося за дня.
Олень спить, і спить борсук.
Але раптом... Що за звук?
А! Це ведмедило спить,
Ніби трактор гаркотить.
Будиться, встає звірня:
Той – з-під моху, той – з-під пня
Той спросоння позіха:
Що за патороч лиха!
Той, кому вже храп допік,
Шле ведмедю кольку в бік!
Заєць бідний аж поблід,
Бо ведмідь – його сусід.
Він хропе, а зайців дім
Ніби валиться при тім.
Аж трясє зайчиська лють,
Бо не може він заснуть.
Кида й він крутим слівцем,
Та під ковдрою, тихцем, —
Щоб не вчув якийсь там біс
Та ведмедю не доніс!
Горопашний боягуз
Одне вухо в'яже в гудз²,
В друге – ясік³ запиха,
Щоб душа була глуха.
З лютості на себе він
Натягає п'ять перин,
Зверху ще й матрац кладе,
Сам улігшись на тверде.
Та від храпу ліс шумить —
Спати не дає ведмідь!
Скочив заєць на ослін.
«Що робить?» – міркує він.
Рада є на це одна —
Розбудити хропуна.
Та самому страшно йти —
Хто б це міг допомогти?..
Тільки рись! Вона міцна
І відважна звірина.

² Вузол.

³ Маленька подушечка.

Заєць – в рисі. Так і так.
Все розкажує бідак.
Просить на усі лади:
– Йди й ведмедя розбуди!
– Не піду я, – каже рись, —
– Потім ще і з ним борись
Та кусайся цілу ніч,
Адже він за таку річ
Лютий буде, як дракон, —
Та й мене вже хилить сон...
Ось до вовка ти б зайшов —
Той допоможе. Будь здоров!..
Заєць у вовчиська вже,
Просить, вухами стриже:
– Так і так. Хропе той сплюх.
– Вже від нього я оглух.
Так хропе, немов паси
З мене він дере, – спаси!
– Чи ти хочеш, – каже вовк, —
– Щоб ведмідь мене затовк?
Гнів бере таких персон,
Як від них прогнати сон.
Краще тихо будь, як миш,
Потерпи, а вдень поспиш.
Заєць думає: «Овва!
В лиса мудра голова.
Ось до нього я піду,
Лис порадить на біду».
Він – до лиса: – Так і так,
Ти найбільший наш хитрак,
Вирятуй мене з біди —
Ведмедила розбуди!
– Чи ти хочеш, – каже лис, —
– Щоб ведмідь мене розтис?
Чи ти дурень, чи мудрець,
Схопить в лапи – і кінець!
Заєць каже: – Ти піди
Лагідно його збуди.
Не штовхай і не кричи,
В лаписько полоскочи
Або пісню заспівай.
Щось придумай, ти ж – мудрай.
– Видно, – сумно каже лис, —
– Що й у тебе ум заблис.
Чом же не співаєш сам,
Тільки ходиш там і сям?
Чом не полоскочеш лап, —
На безсоння ти ж заслаб!
Думай, як не можеш спать,

Полічи до двадцять п'ять,
То й заснешся, друже мій,
Йди додому й не дурій!
Вже додому йде зайча,
Втім, мурашку зустрів.
– Що це, зайчику, тобі?
– Бачу я, що ти в журбі.
– Ах, мені немилий світ:
– Розхропівся мій сусід,
Спати зовсім не дає, —
Каже заєць все, як є.
А мурашка: – Розбудить
Я Ведмедя можу вмиль!
Заєць думає: «Ой-ля!
Хвалькувате це маля».
Та бере його мерщій,
Садовить на хвостик свій,
І несе до тих воріт,
Де живе ведмедів рід.
Храп гуде, немов гроза,
В двір мурашечка вліза...
Що ж то буде, що буде?!
Заєць став собі і жде.
А мурашечка – в замок —
Та до хати... Звір замовк.
Тиша! Потім лютий рев —
Аж летять листки з дерев!
Знову тиша. Зайчик рад.
Йде мурашечка назад.
Крізь штакетиння рідке
Бачить заєць ще й таке:
На одній нозі ведмідь
То плигає, то стоїть.
Щось із вуха витряса,
З гніву сам себе куса.
Заєць думає: «Ого!
Ти шукай всю ніч того,
Хто у вусі був твоїм,
А ми спатоньки ходім!»

КАЛАЧІ

Несе киця на хвості
Три калачі золоті.
Один калач буде мати
Моя мати.
Другий калач для тата
Несе киця хвостата.
Третій калач для сестри.
То вже три.
Що ж, для всіх не вистача —
Буду я без калача.
Киця каже: — Пробач,
Загубився твій калач.
Сестра каже: — Тихо! Цить!
Дам тобі свого вкусить!
Тато каже: — Сину!
Бери мого половину!
Мати каже: — Не плач!
Бери собі мій калач!
А я вибігаю з хати
Калача свого шукати.
Через гори, через луки
Стежкою біжу навскач...
Гей, куди ж це закотився
Мій калач?

1965

НЕПОРОЗУМІННЯ

Пес у нашого сусіда
Називається Сніжок.
Білий він, немов зі снігу
Має вшитий кожушок.
Він біленький, він гладенький,
Але ж лютий, мов яга.
Півсела перекусає,
Як зірветься з ланцюга.
От вам хитрощі природи,
Непорозуміння знак.
А якщо поміркувати —
Має бути все не так!
Сніг повинен бути синім,
Бо він падає з небес.
Пес повинен бути чорним,
Бо то чортів син – не пес.

1965

ДЯДЬКО ДОЩ

Дядько Дощ стоїть над лісом
Неба велетень сяга.
Він сміється, мов залізом
Дудонить: – Га-го! Га-га!
Одягнувся, мов на свята,
Запорозький в нього шик:
Тучі шапка сивувата,
Блискавки червоний шлик.
Довжелезні срібні вуса
Люто вітер розвіва.
І тремтить пшениця руса,
І втіка за горб трава!

1967

КАПЕЛЮХ

В одному лісі білий гриб
В історію печальну влип.
Він у брилі посеред трав,
Як пасічник, собі стояв.
І, звісно, змалку боровик
Скидати капелюх не звик.
Він мамі й батькові на злість
У капелюсі спить і їсть.
Або зайде, бувало, в клуб
І стане в шапці, наче слуп⁴.
«Скинь, – кажуть, – грибе, малахай!»
А він як гляне – хоч тікай!
В кінотеатрі гриб сидить.
«Скинь капелюх!» – народ кричить.
А він собі сидить, як мур, —
Анітелень, ані мур-мур.
Бувало, зайчик стриб та стриб...
«Здоров був, друже!» – крикне гриб,
Та капелюха не скида.
Отож і скоїлась біда:
Чудовий жовтий капелюх
Приріс боровику до вух!
Скупатись хоче гриб, але
Купатися у шапці зле.
Йому здається, що оса
Його під шапкою куса!
Нема рятунку! Хоч скоріш
Ту шапку з вухами відріж!

⁴ Стоп.

ЗАГАДКИ

1

Що то за такий співець
Посеред обори —
На голові гребінець,
А на ногах шпори?

(півень)

2

У зеленій суконці —
На весняному сонці,
В золотистому платті —
При осіннім багатті,
У білесенькій льолі —
На засніженім полі.
Так одягаюсь —
Як називаюсь?

(берізка)

3

Без рук, без ніг,
Без крил і без мотору —
На землю ліг,
А потім знявся вгору.

(дим)

4

Не літає, хоч має крила,
Хліба не їсть, хоч робить на хліб.
Слабне без вітру, а з вітром – сила,
Працює невтомно по декілька діб.

(вітряк)
2011

МУРАШКА

Вилізла мурашка на лопух,
Подивилась весело навкруг:
– Скільки тут повітря і тепла,
Я ж, дурненька, в бур'яні жила.
Вилізла мурашка на ромен,
Мовби крила виросли з рамен:
– Що за диво – пелюстки в росі,
– Як могла я жити на лопусі!
Вилізла мурашка на таріль
Соняха, що саяв серед піль:
– Боже, скільки золота й зерна!
– Що ромен? Билиночка сумна!
Вилізла мурашка на сосну,
Глянула в далечину ясну:
– Піді мною цілий світ лежить —
– Як могла я на бадиллі жити!
Над сосною чорна хмара йшла,
Срібний дощик по землі тягла.
А мурашка крикнула: – Зажди! —
І взялась за ниточку води,
Вилізла на хмару і лягла
Біля сонця, горда, хоч мала.
– Як могла я жити на сосні,
Коли сонце впорівень мені!
Розійшлася хмара дощова —
Вниз летить мурашка ледь жива.
Де вона – дарма питаєш ти,
Вже її нікому не знайти!

1967

ПЛЕСО

Люблю я заглядати в плесо,
Очима досягати дна.
Там шука блискає, мов лезо,
І погляд мій перетина.
Одначе я дивлюся знову:
А що там глибше, що на дні?

Діряву місяця підкову
Я бачу в синій глибині.
Це дивина: вода прозора,
По дну застелена блакить,
І шука – мов ракета скоро,
Яка до Місяця летить!..

1975

ЗАЄЦЬ

Заєць має двоє вух.
Як одним він рухає,
Другим слухає вітрець,
Що за полем дмухає.
Одним вухом чує спів
Миші під копицею,
Другим чує, як іде
Дядечко з рушницею.
Так пасеться він собі
Врунами зеленими,
Так працює цілий день
Вухами-антенами.
А коли настане ніч,
Спатоньки вкладається —
Одне вухо стеле він,
Другим накривається.

1972

ШКОЛА

Наче вулик, наша школа,
Вся вона гуде, як рій.
І здається, що довкола
Розквітають квіти мрій.
Бігають, сміються діти,
Та – лиш дзвоник задзвенить —
Стане тихо, ніби в квіти
Поховались бджоли вмиль.

1973

СМЕРІЧКА

Стоїть смерічка на горі
У сонці, наче в янтарі.
І ми до неї в гості йдем —
Вона росте, і ми ростем.
Стоїть смерічка на горі
В снігу, неначе в киптарі.
І ми до неї в гості йдем —
Вона росте, і ми ростем.

1973

ОСІНЬ

Небеса прозорі,
Мов глибінь ріки.
Падають, як зорі,
З явора листки.
А над полем нитка
Дзвонить, як струна,
Зажурилась квітка —
Чує сніг вона.

1973

ПІСНЯ ПРО ПШЕНИЦЮ

Сонце гріє, вітер віє, а вода тече.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.